

**ADVOKATLAR PALATASI VA UNING HUDUDIIY
BOSHQARMALARI FAOLIYATIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR
(SUN'IIY INTELLEKT) HAMDA DAVLAT ORGANLARI VA
TASHKILOTLARI BILAN HAMKORLIKNING AHAMIYATI**

Amirova Sharofat Axrolovna

Toshkent davlat yuridik universiteti magistranti

sharofatamirova0705@gmail.com

***Annotatsiya.** Ushbu tezis O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi va uning hududiy boshqarmalari faoliyatida raqamli texnologiyalar hamda sun'iy intellektni joriy etishning huquqiy-nazariy asoslarini, jahon tajribasini va amaliy istiqbollari qamrab oladi. Tadqiqotda O'zbekiston qonunchilik bazasi — Konstitutsiyaning 116-moddasi, «Advokatura to'g'risida»gi O'RQ-1025-son Qonun, PQ-263-son va PQ-358-son Qarorlar — xalqaro standartlar (EU AI Act 2024/1689, CEPEJ etik xartiyasi, Yevropa Kengashi Framework Convention) bilan qiyosiy tahlil qilingan. AQSh (ABA Formal Opinion 512), Estoniya («e-File» tizimi) va Xitoy («Aqlli sud») tajribalari asosida advokatura uchun texnologik kuchaytirish (augmentation) yondashuvining samaradorligi asoslab berilgan. «Yuridik yordam» yagona axborot tizimi, advokatlar elektron reyestri va shaxsiy elektron kabinet mexanizmlari tahlil etilgan; teng qurollanish tamoyilini raqamli muhitda ta'minlashning huquqiy kafolatlari ko'rib chiqilgan. Tezis xulosasida qisqa, o'rta va uzoq muddatli tavsiyalar — jumladan, milliy yuridik AI platformasi, «Raqamli huquq markazlari» tarmog'i va etik kodeks ishlab chiqish bo'yicha — shakllantirilgan.*

***Kalit so'zlar:** sun'iy intellekt, advokatura, raqamli transformatsiya, «Yuridik yordam» tizimi, teng qurollanish tamoyili, EU AI Act, ABA Formal Opinion 512,*

kiberhavfsizlik, elektron hujjat aylanishi, yuridik AI platformasi, advokatlik siri, CEPEJ, hududiy boshqarma, legaltech.

KIRISH

XXI asrning uchinchi o'n yilligi global huquqiy tizim uchun tub o'zgarishlar davri bo'lib qolmoqda. Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari, katta ma'lumotlar tahlili, mashinaviy o'rganish va generativ neyrotarmoqlar yuridik kasb mohiyatini, advokatlik faoliyatining shakllarini hamda fuqarolarga ko'rsatiladigan huquqiy yordamning sifatini chuqur o'zgartirib bormoqda. O'zbekiston Respublikasi bu o'zgarishlardan chetda qolmagan: Prezidentning «2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi»¹, «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasi»² hamda «Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi Qaror³ advokatura sohasini raqamli transformatsiyaga olib chiqishning huquqiy va siyosiy poydevorini yaratdi.

Xalqaro Advokatlar Assotsiatsiyasi (IBA) 2024-yilda nashr etgan «The Future is Now: Artificial Intelligence and the Legal Profession» nomli hisobotida⁴ SI ning yuridik kasbga ta'siri «paydo bo'layotgan tashvishdan tartibga soluvchi va

¹O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022-yildagi PF-60-son Farmoni «2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida» // O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2022-y., 5-son.

²O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 14.10.2024-yildagi PQ-358-son Qarori «Sun'iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida» // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 14.10.2024, 06/24/358.

³O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 30.05.2022-yildagi PQ-263-son Qarori «Advokatura faoliyatiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida» // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 30.05.2022.

⁴International Bar Association. The Future is Now: Artificial Intelligence and the Legal Profession. IBA AI Task Force Report. London, 2024. P. 3–7.

operativ reallikka» o'tganligi qayd etilgan. IBAning «Legal Agenda 2025» hujjatida⁵ SI «kritik masala» sifatida belgilangan. Aynan shu sababli Advokatlar palatasi va uning hududiy boshqarmalari faoliyatida raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektni joriy etish masalasi bugungi kunda yuridik fan va amaliyotning eng dolzarb yo'nalishlaridan biridir.

Ushbu tezis O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasi Kengashi va Adliya vazirligi uchun mo'ljallangan bo'lib, advokatura sohasida raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektni joriy etishning huquqiy asoslari, jahon tajribasi hamda tavsiya etilayotgan amaliy yo'nalishlarni qamrab oladi. Hujjat milliy siyosatchilar, advokatura rahbarlari va hududiy boshqarma mutasaddilari uchun amaliy yo'riq-noma vazifasini o'taydi.

Ushbu tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanildi: Ushbu tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanildi: *normativ-huquqiy tahlil* — advokatura sohasidagi qonunchilik hujjatlari; *qiyosiy-huquqiy tahlil* — O'zbekiston qonunchiligi xalqaro standartlar (EU AI Act 2024/1689, CEPEJ etik xartiyasi, Yevropa Kengashi Framework Convention) va xorijiy davlatlar tajribasi bilan taqqoslandi; *tizimli tahlil* — «Yuridik yordam» tizimi, elektron reyestr va kabinet mexanizmlari yaxlit tizim sifatida o'rganildi; *statistik va empirik tahlil* — mavjud miqdoriy ko'rsatkichlar (advokat soni, raqamli tafovut ma'lumotlari) tahlil qilindi.

TADQIQOT NATIJALARI

⁵IBA Legal Agenda 2025. International Bar Association. December 2025. URL: <https://www.ibanet.org>.

Milliy qonunchilik asoslari. O'zbekiston Konstitutsiyasining 116-moddasi⁶ advokatura mustaqilligini kafolatlaydi. O'RQ-1025-son «Advokatura to'g'risida»gi Qonun⁷ institutning bazaviy hujjati hisoblanadi. O'RQ-848-son «Davlat hisobidan yuridik yordam ko'rsatish to'g'risida»gi Qonun⁸ «Yuridik yordam» axborot tizimining qonuniy asosini yaratdi. PF-60-son Farmoning 19-maqjadi⁹ advokaturani raqamlashtirish va elektron hujjat aylanishini yo'lga qo'yishni ustuvor vazifa sifatida belgiladi. PQ-263-son Qaror¹⁰ advokatura faoliyatiga AKT ni joriy etishning yo'l xaritasini ishlab chiqdi. PQ-4996-son Qaror¹¹ SI ni davlat miqyosida joriy etish siyosatini belgiladi. PQ-358-son Qaror¹² 2030-yilgacha SI ni rivojlantirish strategiyasini tasdiqladi. 2025-yil 22-avgustdagi Prezident Farmoni¹³ esa sudlarda SI ni joriy etish konsepsiyasini mustahkamladi.

Xalqaro huquqiy standartlar. Yevropa Ittifoqining 2024-yilgi «AI Act»¹⁴ sudlov va huquqni muhofaza qilish sohasidagi SI tizimlarini «yuqori risk» kategoriyasiga kiritgan va alohida sertifikatlash, inson nazorati hamda shaffoflik talablarini belgilagan. O'zbekiston uchun bu hujjat qonunchilik islohoti modeli sifatida ahamiyat kasb etadi. Yevropa Kengashining «Framework Convention on

⁶ O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yil 30-aprel tahriri), 116-modda – advokatura mustaqilligi kafolati.

⁷ O'zbekiston Respublikasi Qonuni «Advokatura to'g'risida», 27.12.1996-yil, so'nggi tahriri – O'RQ-1025-son, 07.02.2025 // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi.

⁸ O'zbekiston Respublikasi Qonuni «Davlat hisobidan yuridik yordam ko'rsatish to'g'risida», 16.06.2023-yil, O'RQ-848-son // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 17.06.2023.

⁹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022-yildagi PF-60-son Farmoni, 19-maqjad: advokatlik faoliyatiga zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy qilish, elektron hujjat aylanishini yo'lga qo'yish.

¹⁰ PQ-263-son Qaror, yuqorida ko'rsatilgan.

¹¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 17.02.2021-yildagi PQ-4996-son Qarori «Sun'iy intellekt texnologiyalarini jadal joriy etish uchun shart-sharoitlar yaratish chora-tadbirlari to'g'risida» // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 17.02.2021.

¹² PQ-358-son Qaror, yuqorida ko'rsatilgan.

¹³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 22.08.2025-yildagi Farmoni «Sudlar faoliyatida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish to'g'risida». URL: <https://president.uz>.

¹⁴ Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council on Artificial Intelligence (AI Act), 13 June 2024 // Official Journal of the European Union, L 1689.

AI» konventsiyasi¹⁵ SI tizimlarining inson huquqlari va qonun ustuvorligi tamoyillariga muvofiqligini ta'minlash bo'yicha davlatlarning birinchi xalqaro shartnomaviy majburiyatidir. CEPEJ ning «Sudlov tizimlarida sun'iy intellektdan foydalanish bo'yicha etik xartiyasi»¹⁶ beshta tamoyilni belgilagan: inson huquqlariga hurmat, kamsitishsizlik, sifat va xavfsizlik, shaffoflik va foydalanuvchi nazorati.

«Yuridik yordam» yagona axborot tizimi Adliya vazirligi tomonidan boshqariladi. 2023-yilgi O'RQ-848-son qonunga muvofiq¹⁷, tizim quyidagi asosiy funksiyalarni bajaradi:

- davlat hisobidan yuridik yordam ko'rsatish jarayonlarini avtomatlashtirish;
- advokatlarni uchinchi shaxslar ishtirokisiz avtomatik tanlash;
- advokatlar bilan shartnomalar tuzish va ularning ijrosini nazorat qilish;
- advokatlarning shaxsiy elektron kabinetlarini shakllantirish;
- Advokatlar palatasi, sudlar, prokuratura va tergov organlari o'rtasida elektron hujjat aylanishini ta'minlash.

«Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasi¹⁸ doirasida advokatura sohasini sudlar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyati bilan integratsiya qilish ustuvor yo'nalish sifatida belgilangan. Taraqqiyot strategiyasining 19-maqsadida¹⁹

¹⁵ Council of Europe, Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the Rule of Law (CETS No. 225), 2024. URL: <https://www.coe.int>.

¹⁶ CEPEJ, European Ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment, Strasbourg, 3 December 2018.

¹⁷ O'RQ-848-son Qonun, yuqorida ko'rsatilgan.

¹⁸ «Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasi. PF-6079-son Farmon, 05.10.2020. Manba: <https://gov.uz>.

¹⁹ PF-60-son Farmon, 19-maqsad. O'sha manba.

advokatlik faoliyatiga zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy qilish orqali ortiqcha byurokratiya va qog'ozbozlikka chek qo'yish vazifasi belgilab berilgan.

Advokatlar elektron reyestri va shaxsiy elektron kabinet. PQ-263-son Qarorga muvofiq²⁰, advokatlar elektron reyestri barcha advokatlar haqida ochiq ma'lumotlar bazasi bo'lib, u fuqarolarga haqiqiy advokatni topish va litsenziyasini tekshirish imkonini beradi. Advokatning shaxsiy elektron kabineti esa mijozlar bilan onlayn muloqot, ERI orqali shartnomalar tuzish, masofadan konsultatsiya berish va davlat organlari bilan elektron hujjat almashish imkoniyatlarini qamrab oladi.

2024-yil 23-dekabrda 3588-son Buyruq bilan tasdiqlangan nizomga²¹ muvofiq, statistik ma'lumotlar ikki kategoriyaga bo'lingan: avtomatik shakllantiriladigan ma'lumotlar — «Yuridik yordam» tizimi orqali inson omilisiz olinadigan ma'lumotlar; va mustaqil taqdim etiladigan ma'lumotlar — advokatlik tuzilmasi rahbari tomonidan to'ldiriladigan ma'lumotlar. Bu mexanizmlar hududiy boshqarmalarga real vaqt rejimida monitoring imkonini beradi.

Xalqaro Advokatlar Assotsiatsiyasi (IBA) faoliyati. IBA 2024-yilda nashr etgan hisobotida²² dunyo bo'ylab 80 dan ortiq yurisdiksiyadagi amaliyot tahlil qilindi. IBAning so'rovida ishtirok etgan advokatlarning **85 foizi** keyingi uch yilda

²⁰ PQ-263-son Qaror, yuqorida ko'rsatilgan.

²¹ O'zbekiston Respublikasi adliya vazirining 23.12.2024-yildagi 3588-son Buyrug'i «Advokatlik tuzilmalari tomonidan statistik ma'lumotlarni taqdim qilish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida» // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 23.12.2024.

²² IBA, The Future is Now (2024). O'sha asar.

SI yuridik kasbni sezilarli darajada o'zgartirishini bashorat qildi.²³ IBAning 2025-yilgi «Legal Agenda» hujjatida²⁴ SI «kritik masala» sifatida belgilangan.

AQSh: Amerika Advokatlar Assotsiatsiyasi (ABA). 2024-yil 29-iyulda ABA ning 512-son Rasmiy Fikri²⁵ nashr etildi — generativ SI dan advokatlar foydalanishi bo'yicha birinchi rasmiy etik yo'l-yo'riq. Hujjat²⁶ olti asosiy yo'nalish bo'yicha advokatlarning majburiyatlarini belgilaydi:

- Kompetentlik (Rule 1.1) — SI tizimining imkoniyatlari va cheklovlarini tushunish;
- Maxfiylik (Rule 1.6) — mijoz ma'lumotlarini bulutli tizimlarga yuborishda ehtiyotkorlik;
- Sudga halollik (Rule 3.3) — SI «gallyutsinatsiyalari» uchun advokat shaxsan javobgar;
- Nazorat (Rules 5.1, 5.3) — SI advokatning yordamchisi, uning ishini nazorat qilish shart;
- Oqilona to'lov (Rule 1.5) — SI yordamida tezroq bajariladigan ish uchun ortiqcha haq olish mumkin emas.

Shtatlar darajasida Florida, Nyu-York, Pensilvaniya va Texas o'zlarining maxsus ko'rsatmalarini chiqardi.²⁷ 2025-yil dekabrda ABA Task Force hisobotida²⁸

²³ IBA AI Working Group survey, 2024: so'rovda ishtirok etgan advokatlarning 85 foizi SI yuridik kasbni sezilarli darajada o'zgartirishini bashorat qildi. Manba: IBA Report 2024, p. 5.

²⁴ IBA Legal Agenda 2025. O'sha asar.

²⁵ ABA Standing Committee on Ethics and Professional Responsibility, Formal Opinion 512 «Generative Artificial Intelligence Tools», 29 July 2024. URL: <https://www.americanbar.org>.

²⁶ ABA Formal Opinion 512, 2024. Model Rule 1.1 (kompetentlik), 1.6 (maxfiylik), 3.3 (sudga halollik), 5.1 va 5.3 (nazorat), 1.5 (to'lov oqilonaligi) tahlil qilingan.

²⁷ Florida Bar Ethics Opinion 24-1, 2024; NYSBA Task Force on AI, 2024; Pennsylvania Bar, 2024; Texas State Bar Opinion No. 705, 2025.

xulosa qilindi: «AI endi eksperimental texnologiya emas, balki yuridik kasb uchun asosiy infratuzilmaga aylandi».

Yevropa Ittifoqi va Estoniya tajribasi. Estoniyada 2005-yildan boshlab «e-File» tizimi joriy etilgan²⁹ bo'lib, u politsiya, prokuratura, sudlar va himoyachi-advokatlarni yagona raqamli muhitga jamlaydi.³⁰ Sud qarorlarini e'lon qilishda shaxsiy ma'lumotlarni avtomatik anonimlashtirishni ta'minlovchi SI yechimlari qo'llanilmoqda. Estoniya tajribasining asosiy darsi — *texnologik kuchaytirish (augmentation) yondashuvi*: insoniy professiyani texnologiya bilan kuchaytirish, uni almashtirish emas.

Xitoy «Aqli sud» tizimi. 2017-yilda Xanchjouda dunyodagi birinchi «Internet sudi» ishga tushirildi.³¹ «Xiao Zhi 3.0» SI-yordamchi 2019-yildan beri faoliyat yuritib, ish materiallarini tahlil qiladi va sudya uchun qaror loyahasini tayyorlaydi. Advokatlar uchun «Fa Xiaotao» platformasi³² shartnomaning faktik tavsifi asosida o'xshash ishlardagi g'olib chiqish nisbatini hisoblab beradi.

Zamonaviy yuridik AI vositalari bozori. 2025-yil holatiga Legaltech Hub platformasida 80 dan ortiq «AI Legal Assistant» kategoriyasidagi mahsulot ro'yxatga olingan.³³ Eng yirik platformalar: Harvey AI (100 000+ advokat,

²⁸ American Bar Association, Task Force on Law and Artificial Intelligence: Year Two Report, December 2025. URL: <https://www.americanbar.org>.

²⁹ e-Estonia Briefing Centre, Artificial intelligence as the new reality of e-justice, 2020. URL: <https://e-estonia.com>.

³⁰ AI, Machine Learning & Big Data Laws 2025 / Estonia, Global Legal Insights, 2025. URL: <https://www.globallegalinsights.com>.

³¹ Jamestown Foundation, Automation and Digitalization of Justice in China's Smart Court Systems, June 2021. URL: <https://jamestown.org>.

³² Oxford Institute of Technology and Justice, «Fa Xiaotao» AI software for lawyers in China. URL: <https://www.techandjustice.bsg.ox.ac.uk>.

³³ Vals AI, Legal AI Assistants Benchmark Evaluation (VLAIR), February 2025. URL: <https://www.vals.ai>.

Westlaw bilan integratsiya, oyiga \$1 000–1 200/advokat³⁴); Thomson Reuters CoCounsel; LexisNexis Protege³⁵. O'zbekiston uchun maqbul yo'nalish — milliy yuridik AI platformasini yaratish yoki Advokatlar palatasi orqali markazlashtirilgan sotib olish mexanizmini joriy etish.

Adliya vazirligi bilan o'zaro munosabatlar. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi va Advokatlar palatasi o'rtasidagi hamkorlik advokatura institutining huquqiy maqomini ta'minlovchi asosiy munosabatdir. «Advokatura to'g'risida»gi qonun³⁶ va Konstitutsiyaning 116-moddasi³⁷ bu hamkorlikning konstitutsiyaviy asosini tashkil etadi. PQ-263-son Qarorga muvofiq³⁸, Adliya vazirligi Advokatlar palatasi bilan birgalikda advokatlarning raqamli savodxonligini oshirish choralarini ko'rishi belgilangan.

Hamkorlikning institutsional mexanizmlari quyidagilarni o'z ichiga oladi: raqamli texnologiyalarni joriy etish bo'yicha doimiy koordinatsion ishchi guruh; axborot tizimlari o'rtasida xavfsiz API integratsiyasi protokoli; raqamlashtirish ko'rsatkichlarini yillik birgalikda baholash; Advokat akademiyasi bilan hamkorlikda advokatlar uchun sertifikatli treninglar tashkil etish.

2025-yil 22-avgustdagi Prezident Farmoni³⁹ bilan tasdiqlangan «Raqamli sud» konsepsiyasi sudlar faoliyatiga SI texnologiyalarini joriy etishni nazarda

³⁴ LexisNexis and Harvey, Strategic Alliance Announcement, 18 June 2025; Harvey AI ARR data: LawNext, December 2025.

³⁵ thelegalprompts.com, Legal AI Pricing: Harvey, CoCounsel, Clio & More, 2026. Harvey AI – \$1 000–1 200/advokat/oy.

³⁶ O'RQ-1025-son Qonun, yuqorida ko'rsatilgan.

³⁷ O'zbekiston Konstitutsiyasi, 116-modda, yuqorida ko'rsatilgan.

³⁸ PQ-263-son Qaror, yuqorida ko'rsatilgan.

³⁹ Prezident Farmoni, 22.08.2025, yuqorida ko'rsatilgan.

tutadi: sudga ariza berishdan oldin SI yordamida taxminiy natija shakllantirish, sud hujjatlari loyihalarini avtomatik tuzish va arizalarni elektron shaklda yuborish.

Etik va huquqiy muammolar. Birinchi muammo — generativ SI ning «gallyutsinatsiyalari»: ABA 512-son Rasmiy Fikriga muvofiq, advokat SI tomonidan yaratilgan barcha huquqiy matnlar uchun shaxsan javobgardir. Ikkinchi muammo — advokatlik siri va mijoz maxfiyligi: generativ SI vositalariga mijoz hujjatlarini kiritish ma'lumotlar uzatilishi sifatida baholanishi mumkin. Uchinchi muammo — algoritmik tomonlamalik (algorithmic bias): SI modellari tarixiy kamsituvchi naqshlarni takrorlashi mumkin. To'rtinchi muammo — kiberhavfsizlik: «Yuridik yordam» axborot tizimida ulkan hajmdagi sezgir ma'lumotlar saqlanadi; asosiy himoya choralari ko'p faktorli autentifikatsiya, ma'lumotlarni shifrlash va muntazam audit hisoblanadi.

Raqamli tafovut masalasida muhim ko'rsatkich: 2023-yil holatiga O'zbekistonda **5 665 nafar advokat** faoliyat yuritib, har **6 460 nafar aholiga 1 nafar advokat** to'g'ri kelgan.⁴⁰ Katta shaharlar va tuman markazlari o'rtasidagi texnologik farqni bartaraf etish hududiy boshqarmalarning ustuvor vazifalaridan biridir.

TAKLIF QILINAYOTGAN HUQUQIY CHORALAR

Advokatlar palatasi va Adliya vazirligi bilan birgalikda ABA Formal Opinion 512 va IBA AI Task Force hisobotlari asosida «O'zbekiston Respublikasi advokatlari uchun sun'iy intellektdan foydalanish bo'yicha etik qoidalar»ni ishlab chiqish. Yuridik yordam axborot tizimini SI moduli bilan kengaytirish —

⁴⁰ Advokatlar palatasi ma'lumotlari. 2023-yil 1-oktyabr holatiga O'zbekistonda 5 665 nafar advokat faoliyat yuritgan, har 6 460 nafar aholiga o'rtacha 1 nafar advokat to'g'ri keladi. Manba: uzbekistan.org.ua (2023-y.).

normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish platformasini advokatlar uchun to'liq funksional qilish. Advokatlik sirini va ishonch bildiruvchi shaxs maxfiylikini SI sharoitida himoya qilish bo'yicha maxsus texnik standartlar to'plamini ishlab chiqish. Sudlar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan elektron hujjat aylanishini hududiy boshqarmalar darajasida pilot loyihalar shaklida sinash.

Har bir hududiy boshqarma huzurida advokatlarning raqamli malakasini muntazam oshirish uchun «Raqamli huquq markazi» tashkil etish. Advokatura akademiyasi dasturlarida «Yuridik AI», «Raqamli kriminalistika», «Kiberxavfsizlik advokat amaliyotida» kabi majburiy modullarini joriy etish. Yosh advokatlar uchun raqamli mentorlik dasturlari, AI bo'yicha o'quv kurslari va kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini shakllantirish. Davlat reyestrlari (FHDY, soliq organlari, bank muassasalari) bilan advokatning shaxsiy elektron kabineti orqali integratsiyani kengaytirish.

Advokatlar palatasi tarkibida SI yordamida advokatura sohasi samaradorligini doimiy monitoring qiluvchi tahliliy markaz tashkil etish. IBA, CCBE, Yevropa Kengashi bilan tizimli ravishda tajriba almashish va xalqaro standartlarni mahalliy amaliyotga integratsiya qilish. Amalga oshirilgan tahlil asosida quyidagi asosiy xulosalar shakllantirildi: Advokatlar palatasi faoliyatida raqamli texnologiyalar va SI ni joriy etish O'zbekiston Respublikasining milliy siyosiy majburiyatlaridan biri bo'lib, u advokatura institutining strategik transformatsiyasini anglatadi. Jahon tajribasi ko'rsatadiki, SI advokat o'rnini almashtirmaydi, balki uni texnologik kuchaytiradi. Teng qurollanish tamoyili va advokatlik sirining konstitutsiyaviy kafolati saqlanishi muqarrar shartdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

I. Milliy normativ-huquqiy hujjatlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yil 30-aprel tahriri).
2. O'zbekiston Respublikasi Qonuni «Advokatura to'g'risida», O'RQ-1025-son, 07.02.2025.
3. O'zbekiston Respublikasi Qonuni «Davlat hisobidan yuridik yordam ko'rsatish to'g'risida», O'RQ-848-son, 16.06.2023.
4. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksi, 24-modda.
5. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi, 1000–1004-moddalar.
6. PF-6079-son Farmon «Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasi, 05.10.2020.
7. PQ-4996-son Qaror, 17.02.2021.
8. PF-60-son Farmon «Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi», 28.01.2022.
9. PQ-263-son Qaror, 30.05.2022.
10. PQ-358-son Qaror «SI ni 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasi», 14.10.2024.
11. Prezident Farmoni «Sudlarda SI joriy etish to'g'risida», 22.08.2025.
12. Adliya vazirining 3588-son Buyrug'i, 23.12.2024.

II. Xalqaro hujjatlar

